

10.10.2025

Talousarvio 2026

Markus Lahtinen

Julkinen talous kuilun partaalla

- Velkaantuminen jatkuu sopeutustoimista huolimatta.
- Kansainvälinen talous- ja turvallisuustilanne, sote-sektorin arvioitua suuremmat menot, ja harjoitetun finanssipolitiikan ajoitus ja sisältö.
- Julkisen talouden alijäämä on n. 4 % sekä tänä että ensi vuonna.
- Velkasuhde kasvaa nopeasti ja on n. 88 % vuonna 2026.
- Puolustusmenojen hyvin perusteltu kasvu uhkaa nostaa jatkossa velkasuhteen yli 90%, mikä kiristää EU-säätelyn vaateita.
- Tulevat sopeutustoimet haastavat julkista palvelurakennetta myös sosiaali- ja terveysalalla.

Julkisyhteisöjen velka

Julkisyhteisöjen EDP-velka, % suhteessa BKT:seen

Lähde: Tilastokeskus ja PTT

Työttömyydessä rikotaan ennätyksiä

- Työttömyys on Suomessa noussut nopeasti ja parempia aikoja joudutaan odottamaan pitkälle ensi vuoteen.
- Työmarkkinoiden toipuminen on tavanomaista hitaampaa. Talouskasvu on maltillista (+0,9%/2026) ja toipumista hidastavat monet viivetekijät.
 - Korkeakoulutettujen kohonnut työttömyys, korkea pitkäaikaistyöttömyys ja rakentamisen hidas käänne
- Työttömyysaste on tänä vuonna 9,5 % ja ensi vuonna 9,6 %. Uusin trendiluku (elokuu) 10 %. Budjetti perustuu arvioon 9,0%.
- Keskimäärin 3 viimeistä kk vuodentakaiseen verrattuna: työvoimaosuus ennallaan, työikäinen väestö +20t ja työllisiä-31t.

Nostoja vuoden 2026 budjetista

- Välttämättömien sopeutustoimien osana opiskelijoiden poistaminen yleisen asumistuen piiristä oikean suuntainen toimi, mutta haasteena asuntotarjonta.
- SOTE-menoissa uhkana sopeutustoimien noidankehä.
- Vähintään hyvinvointialueiden alijäämien kattamisajan pidentäminen välttämätöntä.
- Hyvinvointialueiden rahoituksen indeksikorotus on 3,25 % v. 2026 ja sen vaikutus hyvinvointialueiden rahoitukseen n. 853,2 milj. euroa.
- Ennustetun kuluttajahintaindeksin painoarvo 30%, mutta onko koron muutoksille altis sarja oikea indikaattori?